

„Edinost“
zbraja enkrat na dan, razen nedelj in
praznikov, ob 6. uri zvečer.
Naročnina znaša:
Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni
Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvc.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvc.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilno političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi
se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Tru.

Kdo je pravi prijatelj?!

Kadar-koli hočejo naši nasprotniki — in to hočejo seveda vedno — sumničiti namene narodnih voditeljev, in odvrčati ljudstvo od njih, govore ljudstvu vedno, kako da je mi gonimo le v politiko, kako da pa ne mislimo na njega resnične vsakdanje potrebe in koliko škoda da prihaja ljudstvu od tega večnega politikovanja. Ergo: tisti slovenski prvaki niso pravi prijatelji ljudstva! Tako postavljajo slovensko narodno stvar in nje voditelje v senco. S tem naj bi bila dosežena jedna polovica sovražnega namena. Takoj v zvezi s tem vrše drugo polovico namena, ki je ta, da kažejo sebe v lepi luči — pravih prijateljev ljudstva. Drugi v temi, oni na lepi luči, ni vrag potem, da bi ljudstvo ne vrelo na njihovo stran!!

To dvojno delo — črnenja drugih in hvalisanja sebe — vrše vedno, ob vsaki priliki in tako drzno, da je očevidno, kako oni spekulirajo na nevednost in nerazodnost ljudstva. Premalo bi rekli, ako bi rekli, da govore, ampak reči moramo, da dejstva, vsakdanja izkustva in dogodki slehernega hipa in za vsakim oglom kriče, kako ima naše ljudstvo ljutih nasprotnikov proti sebi; oni pa govore sladko našemu ljudstvu ob vsaki priliki — kako je imajo »radi«, kako so mule oni jedini pravi prijatelji!! Seveda so vsikdar tudi s konkluzijo pri rokah: naše ljudstvo naj zapusti one, ki mu niso prijatelji in naj se obrne k njim, ki so mu pravi prijatelji!! Tako slepe vedno, kjer se le nudi ugodna prilika. Saj ni posebno dolgo temu, ko smo doživeli, da so nekje v naši okolici celo visoka gospoda azi-stirali takemu drzno-binavskemu črnenju in sumničenju družih in hvalisanju sebe.

Oni, naši nasprotniki, da bi bili torej pravi prijatelji našega slovenskega ljudstva! Tu se moramo že vprašati: kako hoče pomagati ljudstvu oni, ki mu je res prijatelj? In s tem v zvezi bodi nadaljnje vprašanje: **kedaj in v čem se italijanski prvaki kažejo prijatelje našega ljudstva in kedaj stopajo z njim v prijazno dotiko?!**

Postojmo malo pri tem zadnjem vprašanju! Mi vidimo naše nasprotnike v prijaznem občevanju z našim ljudstvom le o posebnih prilikah. Le tedaj, kadar hočejo naše ljudstvo zlorabljati v politične in demonstracijske namene, so mu »dobri prijatelji« in je imajo tako »radi«. Da pa se mu ne bližajo nikdar v resnični dobrohotnosti in ljubezni, to je kaj lanko dokazati z odgovorom na gornje vprašanje: kako pomaga ljud-

stvu oni, ki mu je res prijatelj? Poglejmo le, s kakimi čini kažejo nasprotniki svoje prijateljstvo do ljudstva! Le s tem, da mu tedaj, kadar ga potrebujejo, vržejo kakov Judežev groš ali pa kakov poboljšek v kakoršnji-koli obliki, ki pa je le za hip in je brez trajne koristi in je brez vsakega pomena za njegovo materialno položje. Kedaj je bilo še pomagano komu, ako je za časa volitev dobil od kakega »gospoda« 1, 2 ali tudi 5 gl., ali kakov drugi poboljšek? Ne, ne, s takimi goldinarji in takimi poboljški je ljudstvo še na škodi, ker se — kviri!! Kdor je res prijatelj ljudstva, kdor je ima res rad, kdor mu hoče res in trajno pomagati, ta ga ne osrečuje z Judeževimi groši in neznatnimi poboljški ob gotovih slučajih, ampak gleda, da mu trajno koristi s tem, da je s poukom in gospodarsko organizacijo usposoblja za veliki gospodarski in konkurenčni boj, da gre ljudstvu na roko, da more samo braniti svojo gospodarsko ekzistenco. Začasne podpore — tudi če so dane z dobrim namenom — ostajajo vedno le paliativna sredstva, katerih učinek ne sega preko tega hipa, ki niso še nikdar rešila ljudstva iz gospodarske mizerije. Le oni, ki povzdiga ljudstvo duševno, ki je uči zbirati svoje moči in se organizirati, le oni, ki uči ljudstvo, kako mora tudi ono samo sodelovati na svojem reševanju in preporojevanju — je resnični prijatelj ljudstva?!

A mi vprašamo: kedaj so naši nasprotniki pokazali dobro voljo, da bi izobraževali naše ljudstvo? Ali so mu iz lastne volje zasnovali le jedno šolo, pri kateri bi jih ne vodili zavratni politični nameni? Za vsako šolo — od katere si ne morejo oni obetati nikake strankarske koristi — mora naše ljudstvo biti dolgotrajne borbe! Vsaka narodna šola — narodna v tem pomenu, da služi res le izobraževanju naroda — je otrok borbe in sile. Tako je v Istri, tako je v tržaški okolici. Na polju šolstva ne storé torej gospoda iz lastne volje nič, na polju gospodarske organizacije pa še nekaj manje. Povejte nam, so-li mestna gospoda tržaška ustvarili le jedno samo organizacijo, ki bi imela namen povspeševati gospodarske koristi našega okoličanskega ljudstva? Pokažite jo! Povejte nam ustanove, ki jih je ustvarila do sedaj laška kmetijska družba z vsemi tisočaki, ki jih dobiva na subvencijah? Kako krasna prilika bi jim bila tu, ako bi bili resnični prijatelji ljudstva!! Niti toliko samozatajevanja ne pozna ta »dobrotljivost« »Agrarie«, da bi govorila s kmetom v njegovem jeziku,

par nijans svetlejšje in veselejše, nego ostala. Pred Božičem je bilo; za to morda se je ona sentimentalnost umešala mej vrte, katere mi Ti očitaš v odgovoru.

Da, Božič je bil kriv!
Ali ne, lagati nočem!
Bila sem zaljubljena, zato sem pisala tako! —
Ne čudi se, prosim, niti ne nabiraj usten v smeh! Smešno je pač res! Moj Bog, jaz štirindvajsetletna resna in hladna Elza Hodnik, pa zaljubljena! — No, pa res je! —

Tisti »on« je sin bogatega trgovca v tukajšnji vasi. Inteligentni, velik, rjav! — Da bi ti opisala njegove oči, lase, usta, brke — tega menda ne zahtevaš! To so malenkosti! — V kratkem: ugajal mi je! Govori nekako rezko, ostro, rad karikuje ljudi in svet; ne laska se (vsaj meni se ni) in vse njegovo vedenje je okorno, a samosvestno, če tudi ne naduto.

Ne vem, kako je prišlo, da sem se

marveč ga uči tako, da je izključeno a priori, da bi kmet umel ta pouk. Kako vse drugače delamo mi, ki baje le zavajamo ljudstvo v politiko in mu škodujemo! Mi ne dajemo ljudem goldinarjev, ker jih nimamo, mi ne dajemo ljudstvu tistih »dobrot« od slučaja do slučaja, ki so le pesek v oči; ali mi učimo ljudstvo v njega jeziku in smo mu ob vsem svojem siromštvu ustvarili že marsikako organizacijo. Del. podp. društva so naše delo, hranilnica in posojilnica je naše delo, kmetijska družba s podružnicami je naše delo, zavarovalnice za govejo živino, razne gospodarske zadrage po okolici so naše delo. Nočemo reči, da je Bog ve kaj, kar smo storili dosedaj, ali začetek je gospodarski organizaciji, na kakoršnji misli oni, ki je res prijatelj ljudstvu. Mi mislimo na tako organizacijo, ki naj bo ljudstvu sredstvo v samopomoči, naši nasprotniki niso nikdar mislili na to!! S tem pa smo tudi dokazali, kdo da je pravi resnični prijatelj ljudstvu: mi, ali — oni drugi, ki nas sumnicijo in črnijo! Dejstva in dela govore in našemu ljudstvu bo le na korist, ako bo umelo ta govor!

Politični pregled.

TRST, 4. maja 1900.

K položaju. Še vedno v znamenju negotovosti. Celó vesti, ki prihajajo o razpoloženju v češkem taboru, si nasprotujejo, iz česar sledi, da tudi zastopstvo naroda češkega ni še izreklo zadnje besede. Položenje — kakor se namreč odsvita po novinah — mejnjuje kalejdoskopično. Tu čujemo, da hočejo Čehi podreti vse mostove za seboj in sami, zanašajoči se na svoje sile, zapričeti boj; tam pa čujemo zopet, da so dobili nadvladje oni življi, ki svare pred prenapljenimi koraki. Večina novinstva ubira ostre strune in zahteva celó, naj minister Rezek odstopi, ker sedaj mora biti uverjen tudi on, da Čehi ne pojdejo več na konferenco in je le-ta definitivno pokopana. Načelnik češkega kluba, dr. Engel, pa svari v svojih »Hlasy od Blauku« in opozarja na posledice obstrukcije, zlasti pa na to, da v slučaju obstrukcije bi morali obstruirati vse in bi se morale nehati vse prošnje za podpore, kajti ako je obstrukcija, mora biti resna in je ne smejo tirati le poslanci, ampak tudi narod.

O konservativnem plemstvu je soditi, da sicer ne bo sodelovalo na obstrukciji — na kaj takega itak ni bilo misliti nikdar ob znanih tradicijah teh gospodov — ali nasproti vladi zavzimalje najstrožje opozicijsko stališče.

zaljubila vanj. Hodil je večkrat na pošto, pogovarjal se z menoj o politiki in literaturi, včasih tudi o socializmu in zabavljaj proti vsemu, proti čemer zabavljam jaz. Morda je bilo vse to preračunano, morda — ali tedaj nisem dvomila o njem. Ne spominjam se, kaj je dejal ono jutro — vem samo, da sem mu slonela nekoč na prsih in da mi je poljubljaj usta in obraz, da mi je kri gorela pod kožo.

Ha, ha! Kaj ne, vrlo interesantno bi bilo videti me v taki pozituri!

In jaz sem ga poljubovala in ljubila ga, da se čudim sama, odkod je bil ves ta ogenj, odkod so bila vsa ta čuvstva.

Hodil je na pošto, prisegal mi ljubezen in pošiljal mi biljete, zatrjujoče mi večno zvestobo.

Večna zvestoba? — ha ha! Ali veš, kako dolgo je trajala ta nepremisljiva zvestoba! O smejaš se zmenoj tej kratki »večnosti«!

Štirinajst dni, to je vendar čas!

Iz deželnih zborov. Deželni zbor Moravski je včeraj odobril deželni proračun. V debati, ki se je vnela o tem predmetu, sta posl. Sileny in Začek govorila v prilog miru med obema narodoma na podlagi enakopravnosti. Naglašala sta, koliko škode izvira za vse iz boja med obema narodoma. Posl. Fux je zatrjeval, da si tudi Nemoi želijo miru ter da zahtevajo le, da se jim za bodočnost zagotovi narodna eksistena.

V deželnem zboru Tirolskem so istega dne dovolili več podpor za gradnjo in popraviljanje cest, uravnave rek in za železnice, to pa pod pogojem, da tudi država in interese niti prispevajo v to svrhu.

V deželnem zboru Gališkem so nadaljevali razpravo o proračunu. Posl. Gorski je povdarjal, da treba preosnovati upravo občin ter je zavračal trditve, da bi v konservativni poljski stranki vladal pristranski duh. Posl. Hubeš je obdolževal ljudsko stranko, da neti v narodu umetno agitacijo ter da ga ščuje proti konservativcem. Demokrat Romanovič je izjavil, da je narod tako nezadovoljen zlasti zato, ker mu vladajoča večina ne privošča potrebne izobrazbe. Kar se godi zdaj, da bi se popravilo stare grehe, je prišlo nepozno in je premalo. Zavračal je tudi trditve, da so poljski demokrati zavezniki socializmov.

Tržaške vesti.

Tržaški mestni svet bo imel jutri popoldne svečano sejo za izvolitev župana in zaprisego svetovalcev.

Pripomniti bi bilo še, da je dvakrat izvoljeni bivši župan Dompieri optiral za I. razred. Odločil se je tako, ker ga je ta razred izvolil, da-si je bil že izvoljen, kar je moral smatrati za posebno počestčenje.

Kako postopajo z nami! Iz sv. Križa nam pišejo: Enemu naših »eikorijašev«, in prav tistemu, ki je na shodu polit. društva »Edinost« o času volitev zakričal med predavanjem: »Kaj iščete ravno zdaj ob času volitev tukaj?« — se je pripetil te dni lep slučaj, ki naj služi v izgled. (Mimogrede povedano, so na shodu dotičnika postavili preko — praga.) — K stvari. Jaz sem dotičniku pred volitvijo vse razjasnil, za kaj prav za prav gre, rekel sem mu: Glejte, tukaj naš magistrat plačuje mastno gg. učitelje in učiteljice, da učijo Vaše otroke slovensko čitati, pisati, govoriti itd., a kadar kaj potrebujete od njih, pa nočejo z vami slovensko govoriti. To bi pač morali Italijani priznati: kar smo ga učili, to zna in ne moremo drugega za-

Pol meseca! 14×24 ur, moj Bog, ni-li to dolgo!?

Šel je v bližnji trg in tamkaj se je prelevil. — Pisal mi je jako milo, jako duhovito pismo (o priliki je pokazem) v res finih frazah; dokazal je svojo nedolžnost in v pretresljivih vzklkih prosil me odpuščanja — za to, ker se je zaročil brez moje vednosti! —

No, čitala si menda že v kakem romanu, kak vtisek napravljajo na človeka take novice. Posebno pomilovati me ni treba; jokala se nisem, niti divjala ne. Odgovorila sem mu prav tako, kakor si je želel; želela sem mu vse dobro in čestitala mu na zaroki. Kaj hočeš, igrati je treba svojo ulogo, kakor zahteva komedija! Oni dan je sicer par rekomandiranih pisem šlo namesto v Trst na Dunaj, popacala sem par zapisnikov, zmotila se pri znamkah za par grošev, no, večje nesreče ni bilo! —

(Pride še.)

PODLISTEK.

2

Na pošti.

Zofka Kveder.

Razmišljeno je razgrnila zadnjo okrožnico poštne direkcije in skušala zanimati se za razne vesti o ustanovljenju novih postaj, in imenovanjih novih poštarjev. — Ali — črke so ji plesale pred očmi, čitala je po dva-trikrat eno in isto stvar, a še ni vedela, kaj čita. Jezno je slednjič zganila okrožnico, vzela polo pismenega papirja, strmela nekaj časa s široko odprtimi očmi na papir, potem pa jela pisati:

»Draga Ana!

Dolgo ti že nisem pisala, kaj ne? — Kak poldrug mesec je trajala ta pavza v najinem dopisovanju. — No, res nekaj posebnega za-me, ki nisem mogla preživeti ni pet dni, da ti ne bi pisala, da ne bi izlila vse svoje nezadovoljnosti v pisma na-Te.

Se-li spominjaš, kako je bilo moje zadnje pismo? — Mislim, da je bilo za

hlevati od njega. Sedaj pa čujte, kaj se je temu našemu možu zgodilo!

On ima sina, ki je moral iti letos na vojaški nabor. Pred naborom je naš magistrat doposlal poziv v italijanskem jeziku, v katerem je opozarjal, da se oni, katere veže dolžnost, morajo zglasiti v določenem času, ako ne, zapadejo kazni. Dotični fant je le slisal praviti o tem, ker italijanski čitani ne zna, kamo-li, da bi umel, kar je zapisano. Ume pač kako laško besedo, n. pr. kruh = pane, voda = acqua, take besede, ki rabijo sleherni dan, morda vseh skupaj dvajset. — In res je šel določenega dne, da se zgleda na slavnem magistratu. Seveda je govoril slovenski (kakor je znal in kakor so ga oni v šoli učili). Ne vem, ali ga je dotični uradnik umel ali ne: brzokone pa ga je umel. Dokaz temu je, da mu je dal listek, na katerem je bilo zapisano, da ni prišel v pravo pisarno, ampak da mora iti drugam, kjer imajo dotične vojaške stvari v rokah. Fant je pomigal z glavo na neke besede, ki mu jih je spregovoril uradnik. Potem pa je odšel domov, misleč, da je odpravil. — Prišel domov, pa je izvedel, da ni še odpravil, kar je bilo potrebno. Za nekaj dni pa mu je prišel listek, ki mu nareka 48 ur zapora zaradi tega, ker se ni zglasil na magistratu. Na to je šel naš oče cikorijaš s sinom v Trst in jim je dopovedoval, da fant ne zna laški, naj ga oprostite! — A ni pomagal; rekli so mu, da je moral zahtevati tolmača, da oni že imajo tukaj taceh, ki umejo slovenski, če je potreba; ker pa je fant migal z glavo, so menili, da zna laški.

Zdaj pa te vprašam, uboga slovenska para, ki si na dan volitve v dežju nesel svoj glas na Prosek: ali te ni prišla sveta jeza, ko si čul, kako so postopali s tvojim sinom, tvojo lastno krvjo, ko je šel tja — plačevat davek v krvi? Če si ti komu v Trstu kaj dolžan — naj si bo dotičnik najhuši Lah — in če si mu prinesel kaj na račun, prizadeval si bo, da ti ustreže, pojde iskat človeka, ki bo znal govoriti s teboj! — Ko pa plačuješ krvni davek, nočejo govoriti s teboj v tvojem jeziku, katerega te je mati učila in katerega si se učil tudi v šoli! Ali ne vidiš, ubogi zaslepljenec, kako — radi — te imajo!

Morda se cikorijašu sedaj odpro oči, da bo v bodoče drugače postopal na volitvah. Ako že noče glasovati za našo stranko, ki je edina prava, pa naj bi vsaj molčal in ostal doma! Če že noče storiti dobrega, pa vsaj slabega naj ne dela.

Izzivanje. Pišejo nam: Te dni sem bil v gostilni št. 5 na trgu Barriera. Z menoj je bila tudi moja žena. Pogovarjala sva se seveda slovenski. Nekemu civilno oblečenemu gospodu, sedečemu pri drugi mizi, pa ni ugajala najina slovenska govorica. Kar naenkrat je priskočil k najini mizi in jel zmerjati, čemu govorimo ta jezik, da tu se ne sme govoriti ščavo itd. Jaz sem predrzneža seveda zavrnil, kakor je bilo potrebno in odšel. Naslednjega dne pa sem izvedel, kdo je bil ta gospod, ki se je vedel tako robato in izzivalno. Bil je Vittorio Mationi, uradnik na mestnem računišču. Torej celo omikani ljudje, javni funkcionarji se vedejo tako, česa nam je potem pričakovati od — drugih?! Denimo, da sem tudi jaz take krvi kakor je on, da bi začel reagirati na način, kakor je izzival on, da bi tudi jaz na debel hlood zamahnil z debelo sekuro, to bi bilo potem kričanja po listih o surovosti Slovencev! Ali čas bi bil enkrat, da bi vsaj olikani ljudje nehali dajati take izgled!

Nekdo.

Slavlje slovanskega genija v Teatro Comunale. Orkester iz gledališča »Alla Scala di Milano« je priredil sinoči v tukajšnjem gledališču »Comunale« svoj prvi koncert. Omeniti moramo dvojce dejstev. Prvo, da je orkester iz gledališča »Alla Scala« prvi italijanski orkester svet in drugič, da je gledališče »Comunale« kraj, v katerem se boje nastopati skoraj vsi skladatelji, kakor tudi peveci umetniki, radi često uničujoče in odločujoče kritike tržaškega občinstva. O izidu tega prvega koncerta piše današnji »Piccolo«: »Gledališče je bilo natlačeno odličnega občinstva. Koj, ko je vodja Toseanini stopil na svoje mesto, priredili so mu sijajno ovacijo. Prva točka je bila Beethovnova »Pastorale«. Popis kompozicije opuščamo; omenjamo le utis na občinstvo. Ta je bil globok tako, da je občinstvo neprestano slavilo učitelja in orkester, ki je v resnici umetniški. Druga točka, in to takoj za tem svetovnim delom Beethovnovem, je bila Smetane »ouverture« iz »Prodane neveste«. Smetana je tak sklada-

telj, da ga neposredna primera z Beethovnom ne uničuje. Njegova umetniška osebnost je tako tipično originalna, da je bližnja velikana ne obsenča. »Prodane neveste« Smetane je bila uprizorjena prvokrat v »Narodnem Divadlu« v Pragi 30. maja 1866., a še le pred malo leti prikazali so jo na odru dunajske opere. Danes ni nemškega gledališča, da bi je ne imel na svojem repertoarju. Ono dolžno spoštovanje, ki so je odrekli živemu učitelju, je odkritosrčno in brezmejno posvečeno še le njegovemu spominu.

»Overture« te opere, katero je milanski orkester odigral sinoči z redkim sijajem, je mogočna v skupnosti in genijalna v formi. Tehniške težkoče te »ouverture« nudijo orkestru drzno nalogo, posebno loki so v vednem boju z šestnajstinkami. Občinstvo, elektrizirano, prodrlo je na zvršetku v dolg in frenetičen aplavz učitelju in orkestru. Osoda pa, to je propad, kateremu je všel Smetana, Čeh, zadela je Franchettija, Italijana. Njegova »Nella forresta nera« ostala je uničena vsled prevelike bližine Beethovna. Ostali komadi so več ali manjše ugajali.

Nocoj je drugi in zadnji koncert z novim programom. Med točkami je tudi Dvořakovo delo. — Zakaj smo to pisali? Kaj nas briga milanski orkester in kaj »Teatro Comunale«. Napisali smo to v prvo radi Smetane. Nekateri naši sodeželani so šli v gledališče s prikritim veseljem, da se ta točka ponesreči. Postavili so jo tudi takoj za Beethovnom. Godilo se jim je kakor proroku Bileamu, ki je prišel, da bi klel, a je moral blagoslovljati. Drugič pa zato, ker je izpodbito dno onemu kodicilu, katerega je ustanovil vodja konservativne stranke in sedaj proslavljeni profesor Vierthaler, ko je bil še mestni svetovalec. Ta prvak vladne in konservativne stranke, sedaj od irredentovske mladine proslavljeni c. kr. profesor, je bil predlagal namreč dodatek k pogodbi gledališča »Comunale«, da naj se vstop v to središče umetnosti nikdar ne dovoli drugim, razen italijanskim umetnikom. A kaj se je zgodilo sinoči? Deli Beethovna (Nemca) in Smetane (Čeha) bili sta navdušeno sprejeti, a o delu Franchettija (Italijana) so milostno — molčali. Tako počasi, a stalno tudi slovanski duh prodira tudi najtrše stene.

Z naših sodišč. Včeraj sta bila na tuk. deželnem sodišču obsojena 23-letni kurjač Herman Šebac iz Zadra zaradi tatvine v 13 mesecev težke ječe in 15-letni Ivan Vidali, mizar iz Pirana, ker se je zoperstavljal redarju ter se umešaval v službene posle, v 6 mesecev težke ječe.

Sstopnic je padel včeraj 6-letni Marij Kalinič v ulici Seminario št. 2. ter se nevarno poškodoval na več mestih. Poslali so po zdravnika z rešilne postaje, ki je dečku podelil potrebno pomoč.

Nogo si je zlomila včeraj predpoludne 75-letna Elizabeta Mulon iz Gorice. Ko je šla v cerkev sv. Antona novega, se ji je spodrsnilo na stopnicah, ki so bile mokre vsled dežja, ter je pala. Na rešilni postaji so ji podelili prvo pomoč, potem pa so jo spravili v mestno bolnišnico.

Najdeno. Branjevka Ana Jerše je včeraj opoludne našla na lesnem trgu košarico, v kateri je bilo več zlatih in srebrnih predmetov ter gotovine za 93 kron. Košarico je gotovo nekdo pozabil o nakupovanju svojih potreb. Poštena žena je košarico z vsebino vred izročila policijskemu ravnateljstvu.

V potoku so našli 59-letnega kmotovaleca Antonija Bandija iz Doline. Ko se je predvčeraj vračal domov, je padel v jarek ter se težko ranil na levem stegnu. Ni si mogel pomagati ter je ležal v potoku od 10. ure zvečer do 7. ure zjutraj, dokler ga niso našli in mu pomagali ljudje, ki so šli po cesti. Moža so spravili v tuk. bolnišnico.

V bolnišnico so spravili po naredbi sodne oblasti 22-letnega Artura Petrinija, ker se je pokazalo, da je bolan na umu ter je v bolezni opetovano grozil raznim osebam in na sodišču krivo izpovedal. Posredoval je zavod ga. Trevesa.

Samomor ali nezgoda? Pri Miramaru so potegnili iz morja truplo 52-letnega stoljarja Antona Fischerja iz ulice Chiozza št. 11. Truplo so spravili v mrtvašnico pri sv. Justu. Ni znano, da-li je Fischer ponesrečil ali pa skočil v morje. Poslednje bi ne bilo nemogoče, ker je bil zadnji čas brez zaslužka.

Na rešilni postaji so včeraj podelili prvo pomoč: 27-letnemu zidarju Josipu Kljunu iz Kjadina št. 186 in 38-letnemu mizarju Angelu Visintini iz ulice Molino a vento št. 60. Oba sta se poškodovala na delu.

Nagle smrti je umrl včeraj 64-letni avstro-ogerski konzul v Sulini gosp. Valentin Demšar, ki je nedavno prišel v Trst, da bi si poiskal pomoči pri zdravniku. Pokojnik je bil odlikovan z raznimi inozemskimi redi ter vitez Fran-Josipovega reda.

Umrlijnost v Trstu. Od 22. do 28. aprila t. l. je umrlo 46 moških in 50 ženskih, skupaj 96 oseb, proti 74 v isti dobi lanskega leta. Med njimi je bilo starih 19 oseb do 1 leta, 13 do 5 let, 8 do 20 let, 6 do 30 let, 8 do 40 let, 21 do 60 let, 19 do 80 let in 2 nad 80 let. Povprečna umrljivost je znašala 24.7 od tisoč. Smrt je povzročila sušica v 12 slučajih, bolezni v sopilih v 23, enteritis v 1 slučaju.

Dražbe premičnin. V soboto, dne 5. maja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Cordaiuoli št. 2, pohištvo; v ulici Nuova 14 in v ulici Rossetti 15, pohištvo, glasovir, knjige, kadi za kopanje, seavniki in deževni plašči; v Škednju št. 78, šivalni stroj; na Proseku št. 220, pohištvo; na Greti šte. 145, pohištvo; v ulici Chiozza 27, pohištvo.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 15.0, ob 2. uri popoldne 17.2 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 758.3 — Danes plima ob — predp. in ob 2.54 zvečer; oseka ob 6.50 predp. in ob 7.0 popoldne.

Pozor! V »Eдинosti« od 11. aprila je bilo naznanilo, da bo občni zbor »Tržaške posojilnice in hranilnice« dne 13. maja. Opozorjamo torej na današnje obnovljeno vabilo, iz katerega je zazvidno, da bo rečeni občni zbor dne 20. maja.

Za zastavo pevskega društva »Kolo« je daroval N. N. 2 K. Srčna hvala!

Veselica v Rocolu na korist otroškemu vrteu, ki ga snujejo istotam, se je odložila na željo Lonjereev, ki bodo v nedeljo otvarjali svoj »narodni dom«.

Pevski zbor »Zvezda« pri sv. Ivanu priredi v nedeljo — če bo lepo vreme — izlet na Konkonej (k Ferlugom).

Redni občni zbor, »Delavskega podp. društva« bo prih. nedeljo dne 6. maja 1900. ob 1/2 4 uri pop. v dvorani Mally ulica Torrente št. 16. I. nadstropje. 1. Nagovor predsednika; 2. Društvena kronika, poročila tajnik; 3. Poročilo denarničarjevo o računih za leto 1899. in poročilo pregledovalcev računov; 4. Prošnje za izredne podpore; 5. Posamični predlogi; 6. Volitev predsednika, 22 pravih in 6 namestnih odbornikov, v smislu §§ 19 in 24 pravil (Pravice voliti imajo oni, kateri so prekorajili 18. leto, voljen sme biti le polnoleten ud); 7. Volitev 3 pregledalcev računov za leto 1900. v smislu § 22 pravil; 8. Volitev dveh udov razsodišča.

Opazke.

Ker nam je dvorana na razpolago le do 6 ure, želeli bi bilo, da pridejo vsi člani točno ob določeni uri.

Predlogi se morajo odboru javiti 8 dni pred občnim zborom.

Volilno pravico imajo oni, ki so opravili svoje dolžnosti v smislu § 12. društvenih pravil. Volitev se bo vršila tako-le: V soboto dne 5. maja zvečer od 7 1/2 do 10. ure in v nedeljo dne 5. maja od 8 ure zjutraj do 1. popoldne v društvenih prostorih in popoldne od 3. ure do zaključka občnega zbora, v dvorani »Mally«.

Komisija bo sprejemala listke udov. Vsaki ud, kateri hoče voliti, mora komisiji pokazati svojo knjižico. Voli se osebno in po pooblaščenih.

Vesti iz ostale Primorske.

× Iz Tomaja nam pišejo: Dne 22. m. m. se je vršil občni zbor naše posojilnice in hranilnice. Načelstvo se je potrdilo prejšnje brez vsakega prigovora. Ko pa je prišla na vrsto volitev nadzorstva, so neki neudje predlagali, da v nadzorstvu morajo biti le možje iz tomajske vasi. To je povzročilo veliko nezadovoljnost, ki je še posebno narasla, ko so isti neudje napisali 5 imen in so bili dotičniki tudi takoj proglašeni kakor člani nadzorstva. In mej temi 5 so 3, ki niti volilne pravice nimajo. Vsled tega je navstalo vrvenje po dvorani, vse je bilo ogorčeno in nevoljno radi take neprevidnosti.

Ob točki »razni predlogi« so želeli nekateri, naj bi se prečitala in pojasnila pravila, ali temu se ni hotelo ustreči, češ, da naj vsakdo sam doma čita pravila. Ko pa so udje povdarjali, da se volitev nadzorstva ni vršila po pravilih in niso hoteli odstopiti od

svoje zahteve, so vendar nekoliko čitali pravila. A ko smo prišli do § 35., se je vnela huda ura in ona nezakonita volitev je bila uničena. Volilo se je drugo nadzorstvo, pa zopet tako, da še sedaj ne vemo, kdo je bil voljen. Marsikaj bi se dalo pisati, jaz pa pravim le toliko, da tako postopanje bi moglo škoditi dobri stvari.

× Naglica na naših poštah. Iz Kanala nam pišejo: Da boste vedeli, kako skrbno in naglo opravljajo posle na naših poštah, Vam priobčujem nastopni slučaj. Iz priloženega poštno-prejemnega lista morete posneti, da je bila dne 13. aprila, na veliki petek, na pošti v Kanalu oddana košarica, namenjena v Robac v Istri. Iz priložene zaplepke pa morete posneti, da je košarica došla na svoje mesto še le tri dni po Veliki noči, to je 18. aprila, torej na 6. dan.

Nočemo tožiti nikogar in tudi napadati nočemo, ali opozoriti moramo slavno poštno direkcijo na ta način poslovanje, kajti jeslužbajev, ko lahko nastanejo strankam velike škode vsled zamud.

Vesti iz Kranjske.

* Umrli je prošli ponedeljek v Litiji občni priljubljeni c. kr. živinozdravnik gosp. T. Šeber.

* Požar. Dne 29. aprila popoldne so pogoreli hlevi črnelske grajščine v Dobu s krmo, konjsko opravo in perilom. Zgorelo je tudi 6 telic in en osel. Škoda znaša nad 5000 kron. Posestnik Pelikan je bil zavarovan le za 4200 kron. Pravijo, da je neprevidnost nekega hlapca zakrivila ogenj.

* Slana je v novomeški okolici prošli petek uničila nade, ki so jih vinogradniki stavili na prihodnjo trgatve. Komaj polovica očeš bo poganjala.

* Frankfurterica — simbol južne železnice. »Slov. Narod« poroča: Sekundarni vlak št. Peter-Ljubljana je imel dne 1. t. m. svoj stroj odčlen s frankfurtarske zastave. To je na slovenskih tleh očito izzivanje.

Vesti iz Štajerske.

— Imenovanje. Pravni vežbenik na erk. okrožnem sodišču v Celju, g. Ivan Sket je imenovan avkultantom.

— Nezgoda na južni železnici. Dne 2. tm. ob 6. uri zjutraj sta v Hrastniku dva tovarna vlaka trčila drug ob drugega. Sekundarni vlak iz Ljubljane je privozil ravno v istem hipu na kolodvor in padli vozovi tovarnega vlaka so ga nekoliko poškodovali, ne da bi se bila potnikom zgodila kaka nesreča.

Pangermana Hansa Kordona, urednika »Marburgerice«, ki se je hotel z begom rešiti ječe, v katero je bil obsojen zaradi psovanja kat. vere, so aretirali v Monakovem ter ga iročili okrožnemu sodišču v Bolzanu. Po tirolskih kolodvorih so nemški nacijsionalei prirejali Kordonu, ki je slovenske matere sin, burne ovacije. Heil!

Vesti iz Koroške.

Nesreče o streljanju. V celovski bolnišnici so bili te dni vsega 4 fantje iz raznih krajev Koroške, ki so ponesrečili o streljanju.

Za pogorelece v Starjevasi je daroval cesar 4000 kron.

Mestni zbor v Celovcu je dovolil nemškemu »Studentenheimu« v Ptujju 50 kron podpore ter je ta sklep opravičil s »težkim bojem, katerega imajo Nemci na južnem Štajerskem«. To pa že reši te stajerske posili-Nemce! »Mir« opaža dobro, da bi mestni svet celovski bil pač storil bolje, če bi se rajši malo bolj brigal za zanemarjeno čelovško mladino, ki se brez vsake vzgoje in vsakega nadzorstva klati po ulicah.

Občinske volitve v Celovcu so se vršile tudi v II. razredu prav klaverno. Od 802 volilcev [se jih je udeležilo volitve le 125. Ivoljeni so: Kleinberger, Schoglitsch, Hauser dr. Werner in Kropfisch. — V I. razredu pa je prišlo volit od 415 volilcev le 99. Ivoljeni so: dr. Metnitz, Röschnar in Lochs. Nam seveda najbolj ugajajo pristni Germani Schoglitsch, Röschnar in Kropfisch. Heil Germania!

Novomašniki. V Celovcu posvetijo letos 6 novomašnikov Slovencev.

Razne vesti.

Ruski slikar Ivan Kostantinovič Ajvasovski umrl. Kakor poročajo iz Petrograda, je dne 2. t. m. umrl na svojem posestvu slavni ruski slikar Ivan Ajvasovski v 83. letu svoje dobe. Pokojnik je posebno zaslovel po svojih slikah, ki kažejo pomorske prizore.

V slikanju morskih valov je bil neprekosljiv. Njegove najboljše slike so: Solčni vzhod na črnem morju, Kaos, Vesoljni potop, Turki bombardirajo Feodosijo, Vihar na Azovskem morju. Bil je učence Taureaujev in Sanerveidov. Prepotoval je skoro vso zemljo. Več let je bival na Italijanskem. Od l. 1847 je bil dvorni slikar in profesor v Feodosiji.

Požar v porodniški kliniki v Bupimpešti. Včeraj popoldne je nastal v porodniški kliniki vseučilišča v Budimpešti požar, ki je uničil desno krilo poslopja. Več stotnih pešpolka št. 38., ki so baš, ko je nastal ogenj, šle tam mimo, je obstopilo poslopje ter s pomočjo gasilcev omejilo požar. Bolnice so spravili v levo krilo zgradbe. Nesreče ni bilo nobene.

Kuga v Port-Saidu. Zaradi slučajev kuge, ki so se pojavili v Port-Saidu, in zaradi karantene, ki je zapovedana vsled tega, opusti avstrijski Lloyd do daljše odredbe pristajanje svojih parnikov v tej luči.

Za potnike na Romunsko. Romunski minister za notranje stvari je izdal naredbo, glasom katere ni nikomur dovoljeno prekoračiti romunske meje, ako nima rednega potnega lista. Certifikati, glaseči se na 24 ur, so ustavljeni.

Statistika o knjigah »Matica Hrvatska«. »Matica Hrvatska« ima 12.000 členov. Letos je »Matica« odposlala v narod 126.000 knjig. Za same zaboje je izdala okoli 600 gl. Teža odposlanih knjig znaša 43.000 kilogramov ali 800 starih centov, s katerimi bi se napolnilo 8 do 9 velikih vagonov. Za 13 letošnjih knjig so uporabili 2.650.000 pol; ako pa prištejemo še »izvješče«, je »Matica« letos natisnila skoro 3 milijone pol papirja. Če bi te pole razprostrli po železniški progi, bi bil pokrit ves prostor od Zagreba do Prage. Ta statistika služi pač v ponos ne le »Matici«, ampak tudi narodu, ki konsumira toliko duševne hrane v enem samem letu.

Slikar Mihael Munkacsy je umrl te dni v neki blaznici pri Bonu, v starosti 56 let. Najslavnejše slike Liebove — kajti Munkacsy se je pisal le po rojstnem kraju Munkacs na Ogerskem — so: Kristus pred Pilatom, križanje Krista in Kristus na križu. V Munkacsyju so izgubili Ogrji enega najzaslužnejših umetnikov.

60.000 kron, 15.000 kron in 12.000 kron so glavni dobitki srečkanja »Invalidendank«, kateri zneski se z 20% odbitkom izplačajo v gotovini. Naše cenjene čitatelje opozarjamo, da se bo vršilo l. srečkanje nepreklicano dne 19. maja 1900.

Brzjavna poročila.

Iz deželnega zbora Goriskega. GORICA 4. (K. B.) Deželni zbor je danes sprejel resolucijo, ki poziva vladu, da je čim prej pričeti gradnjo lokalne železnice Gorica-Ajdovščina ter mostov pri Villese in čez Sočo pri Gorici.

O smrti slikarja Munkacsyja. DUNAJ 4. (K. B.) Cesar je izrazil ogerskim umetniškim društvom v brzjavki, katero je poslal ministru za uk in bogočastje, pl. Vlassiesnu, svoje globoko sožalje na skoro nenadomestni zgubi, ki je s smrtjo Munkacsyjevo zadela ogersko umetnost.

Sprejem delegacij. DUNAJ 3. (Priv.) »Fremdenblatt« piše, da vsprejme cesar delegacije v nedeljo 13. t. m. v budinskem gradu, in sicer ob 12. uri avstrijsko in ob 1. uri pop. ogersko.

Slavnosti v Berlinu. DUNAJ 3. (K. B.) Cesar se je točno ob 6. uri in 40 minut odpeljal s posebnim vlakom čez Šlezijo v Berlin. Cesarja spremljata minister za vnane stvari grof Goluchowski in šef glavnega štaba F. Z. M. baron Beck. Občinstvo, zbrano na severnem kolodvoru, je cesarja navdušeno pozdravljalo.

DUNAJ 3. (K. B.) »Wiener Abendpost« omenja velikanskih priprav za sprejem cesarja Frana Josipa v Berlinu, ter piše: S čuti vselega ponosa spremljajo narodi habsburške monarhije svojega vladarja na potovanju, ki pomenja ne le izraz spoštovanja nasproti vzvišeni osebi cesarjevi, ampak tudi manifestacijo trozvezi v prilog, ki v svo-

jem defenzivnem značaju jamči za mir. Omejnjeni list zaključuje svoj članek z željo, naj bi cesarski mladenič, čegar polnoletnost obhajajo, docela izpolnil nade visokih roditeljev in upe svojega naroda.

BELIGRAD 3. (K. B.) Poslanik v Berlinu, Bogičević, je dobil o priliki slavnosti povodem proglašenja polnoletnosti nemškega prestolonaslednika posebno pooblastilo, da za stopa kralja Aleksandra in izroči lastnoročno pismo, s katerim kralj podeljuje prestolonasledniku veliki križec reda belega orla.

VOLOSKO 4. (K. B.) Prestolonaslednik romunski se je danes jutro odpeljal k slavnostim v Berlinu.

BEROLIN 4. (K. B.) Vreme je krasno. Prestolnica je odlična. Skoro na vseh poslopih vihraj avstrijske in ogerske zastave. Vesela množice se valijo po glavnih ulicah ter si ogledujejo olupščavo, zlasti na Parizkem trgu in v ulicah, po katerih se pripelje cesar. Pred umetniškimi domovi v ulici Bellevue so posebno krasne dekoracije okrog skupine, ki predstavlja, kako umetnost izražajo udanost cesarju Franu Josipu. Dopsna podoba cesarjeva je velikanska. Potsdamski trg je okrašen z zastavami. Nešteto občinstvo pričakuje tukaj prihod cesarja.

FRANKOBROD NA ODRI 4. (K. B.) Cesar Fran Josip je prispel semkam malo pred 8. uro. Občinstvo ga je navdušeno pozdravljalo. Cesar je prišel iz salonskega voza ter pozdravil počastno vojaško četo in poslanika pl. Szogyenyja, ter se čez deset minut odpeljal dalje.

BEROLIN 4. (K. B.) Cesar Fran Josip je točno po vspejedu prispel o najlepšem vremenu ob 10. uri predpoludne semkam ter se je podal v spremstvu cesarja Viljema v grad. Občinstvo ga je radostno pozdravljalo.

Vojna v južni Africi.

Konjska kuga.

LONDON 4. (K. B.) »Daily Telegraph« javlja včeraj iz Ladysmitha, da konjska kuga še vedno razsaja ter uničuje konje angleške konjenice.

Boerci v Windsortonu.

LONDON 3. (K. B.) »Daily Express« javlja iz Kimberleya: Ker so Boerci zasedli Windsorton, se je oddelek angleške konjenice podal v Barklywest.

Ubegli boerski ujetniki.

LONDON 3. (K. B.) Glasom vesti v »Daily News« iz »Lourenzo-Marqueza« je priplul tjakaj neki francoski parnik z 12 Boerci na krovu, ki so ušli iz tabora pri Simonstownu ter se hočejo podati v Pretorijo.

Zaplenjevanje konj.

LONDON 3. (K. B.) »Times« javljajo iz Bloemfonteina z dne 1. t. m.: Angleži zaplenjajo sedaj vse konje. To naredbo je izvrševati lažje nego razoroževanje Boercev; razven tega pa je tudi uspešnejša.

Neznatni uspehi Boercev pri Tabanechu.

LONDON 3. (K. B.) »Morning Post« javlja iz Tabanecha dne 29. aprila: Ko se je general Dickson umikal, so padli vozovi z živili in z vođa sovražniku v roke. Boerci so hudo streljali na zadnjo stražo. Ob umikanju je bil general Hamilton v veliki nevarnosti. Isti je združil svoje čete ter se previdno umaknil v Tabanechu, dočim so angleški topničarji in pešci zadrževali sovražnika.

Boerci se pripravljajo na dolg odpor.

LONDON 3. (K. B.) »Daily Mail« javlja iz Lourenzo-Marqueza, da je boerska vlada odločena za kolikor možno dotrajnjen odpor. V okraju Sybenburg delajo utrdbe. Nekaj časa že delajo železnico iz Komatipoorta proti severu; isto menda zvežejo s Sybenburgom, da, če bo treba, lahko razderejo nizozemsko progo.

Boersko uradno poročilo o bitkah zadnjih dni.

LONDON 3. (K. B.) »Reuter« javlja iz Pretorije dne 1. t. m.: Uradno vojno poročilo priobčuje: Združeni Boerci so dne 28. aprila pri Tabanechu ujeli 9 Angležev ter zaplenili 10 konj. Dne 30. aprila se je pokazal majhen oddelek angleške konjenice pri Brandfortu. Boerci so ga napali od dveh strani ter prisilili, da se je umaknil. Boerci so ujeli 11 Angležev; na boerski strani sta bila le dva vojaka lahko ranjena. Glasom druge vesti sta imeli poveljstvo iz Wackerstrooma in Ermela prestatu bitko pri Brandfortu. Po budem boju so Boerci ujeli 11 Angležev. Angležev je padlo 19, med njimi stotnik Liddy. Boercev je le nekaj ranjenih. Včeraj so Angleži pri Fourtenthreamu zopet silno bombardirali Boerce.

Angleži v Israelfontelnu.

LONDON 4. (K. B.) »Daily Telegraph« javlja dne 2. t. m. iz Bloemfonteina, da je polkovnik Broadwood dospel z eno brigado konjenikov v Israelfontein, 28 milj od Tabanechu proti severu.

Angleži v Brandfortu.

LONDON 4. (K. B.) »Reuter« javlja iz Brandforta: Angleži so si osvojili Brandfort. Boerci so bili presenečeni ter so se umaknili v največi naglici.

Književnost in umetnost.

Novi knjige. Prejeli smo na ogled sledeče knjige:

Dragotin Kette: »Poezije«. V Ljubljani 1900. Založil L. Schwentner. Tiskala »Narodna tiskarna« XIII + 150 strani. S sliko pesnikovo in avtogramom. Cena po pošti 3.20 K, vezan izvod 4.60 K. Dohodek te izdaje je zapustil pokojni pesnik na smrtni postelji slov. dijaškemu podpornemu društvu na Dunaju. Že to daje vzroka dovolj, da Slovenci segajo pridno po tej zares krasni knjigi, krasni gled oblike, še bolj pa glede vsebine. Pristni narodni duh nam veje iz teh svežih poezij. Zlasti Kettejevi soneti so neprekosljivi. Uvod in životopis pesnika je spisal g. Anton Askerc. To je jedrnata, resna študija, kakor jo zamore podati le pero pesnika-kritika Askerea. Knjigo prav toplo priporočamo vsem izobražencem.

Ivan Cankar: »Jakob Ruda«. Drama v treh dejanjih. Ljubljana 1900. Založil L. Schwentner. Str. 102. Cena 1.20 K, po pošti 1.30 K. To dramatično delo smo že ocenili v našem listu ter je prav toplo priporočamo.

Pisanice. Pesmi za mladino. Zložil Oton Zupančič. Ljubljana 1900. L. Schwentner. O tej knjizici piše g. E. Gangl v »Ljubljanskem Zvonu« med ostalim: »V »Pisnicah« veje tista topla in cvetoča pomlad, ki odeva mladost, in kateri se bodo na stečaj odpirala srca slovenske mladine.« Mi popolnoma soglašamo s to sodbo. Tako priprosto, tako poljudno peti in tako globoko čutiti, kakor vidimo to v »Pisnicah«, zna samo Zupančič. Nijedna slovenska hiša, kjer imajo otroke, bi ne smela biti brez te zlate mladinske knjige.

Trgovina in promet.

Denarni trg.

Na dunajskem javnem trgu se je, ker je potreban vsled ultima sedaj ustreženo, položaj nekoliko zboljšal ter so znašli bančni akcepti prve vrste 4 3/8 %. V Berlinu je privatni diskont še ostal na višini 4 1/8 %. Gibanje na dunajskem glavnem zavodu avstro-ogerske banke je bilo glede vlog in zapadlosti omenjeno.

Zvišanje cen papirju.

Ogerski izdelovalci papirja so sklenili, da z ozirom na visoko ceno surovin zopet zvišajo cene vsakovrstnemu papirju.

Obrestna mera na Danskem.

Kakor poročajo z Kodanja, je narodna banka danska od dne 1. maja zvišala menični dikont in obrestno mero za lombarde na 6 oziroma 6 1/2 %.

Posojilnica in hranilnica v Podgradu.

Je imela lani, kakor izhaja iz doposlanega nam poročila za 5. upravno leto, denarnega prometa 286714-89 kron. Novih združnikov ji je leta 1899. pristopilo 29; vseh deležev koncec leta je bilo 460 v znesku 9200. — kron. Hranilnih knjižic ima zavod 111 za 142110-85 kron. Dobička je izkazano 1106-13 kron. Kakor vidimo, se je ta zavod v kratki dobi svojega delovanja lepo razvil.

Setve v gornji Italiji.

Pšenica ozimina uspeva povsod v gornji Italiji prav lepo, dasi je precej zaostala v rasti vsled dolgotrajne zime. Na Benečanskem je pšenica nekoliko trpela vsled deževja. Setvanje koruze se je precej zavleklo, a se vrši sedaj ob ugodnih vremenskih razmerah.

»Goriška ljudska posojilnica« nam je doposlala naslednje poročilo: V šestnajstem upravnem letu je bilo prometa gl. 1.418.636-86, torej več nego v letu 1898. za gl. 171.191-10.

Pristopilo je v letu 1899. novih društvenikov 358, izstopilo pa 127. Vsled tega je naraslo število društvnikov na 1402, kateri imajo 6026 deležev v znesku gold. 60.260.—.

Za posojila se je oglasilo se je med letom 454 strank in se je 286 prošnjam ugodilo.

Stanje posojil je znašalo dne 31. dec. 1898. gl. 581.372-22. Tekom leta 1899. posodilo se je gl. 185.804-41, vrnilo pa gl. 87.451-05 in so se posojila povišala za gl. 98.353-36. Zadružniki dolgujejo tedaj vsega 679.725-58.

Hranilnih vlog se je l. 1899. vložilo gl. 353.931-37 1/2, izplačalo pa gl. 283.686-85. Povišala so se torej hranila za gl. 70.244-52 1/2, oziroma z naloženimi obrestmi gl. 44.752-36, za gl. 114.996-88 1/2. Stanje dne 31. dec. 1898. gl. 545.621-08. Stanje dne 31. dec. 1899. gl. 660.617-96 1/2.

Čistega dobička je bilo gold. 8570-10. Prenos ostalega dobička iz l. 1898. gl. 101-36, vsega gl. 8671-46, kateri se po predlogu nadzorstva razdeli kakor 6% deležnina zadružnikom, 5% postavna tantijema ravnateljstvu, nagrada ravnateljstvu, v rezervni zalog (4100 gl.), na novi račun (125.01 gl.) in v narodne svrhe (565 gl.).

Borzni davek pada.

Prvega četrtertletja t. l. so dohodki izborznega davka znatno nazadovali v primeri z lanskim letom. Dočim so isti minolega leta znašali 643.611 kron, znašajo letos le 309.202 kron, torej za več nego 50% manje od lani. Iz tega je sklepati, kako nazaduje borzni promet. To je posledica zmedenega političnega položaja, deloma pa so krivi na tem tudi razni štrajki.

Prodaje kolonijalnega blaga.

(Brez carine.)

Zaloga v javnih skladiščih 3. Maja 1900.	
Kava	15496 metr. stotov
Poper	1611 " "
Škorjice (cimet)	1127 " "
Piment	1197 " "
Južno sadje	13250 " "
Olje	36942 " "
Vino (italijansko)	21204 " "

Trgovinske vesti.

Budimpešta 4. Pšenica za maj K. 7-77 do 7-78 Pšenica za oktober K. 7.95 do 7.96 Rž za maj K. 7— do 7-01 Rž za oktober K. 6-15 do 6-17. Koruza za maj K. 5-61 do 5-62. Koruza za juli K. 5-71 do 5-72 Oves za maj K. 5.03 do 5.04 Oves za oktober K. 5-32 do 5-34.

Pšenica: ponudbe zmerne, povpraševanje omejeno, mirno Prodaja: 10-000 met. stot Vreme: jasno.

Hamburg 4. Trg za kavo. Santos good average za maj 37.75, za september 38-95 za december 39-25 za mare 40— Denar.

Havre 4. Kava Santos good average za maj 50 kg. frankov 44.75, za september 50 k. frankov 46.—.

Velika zaloga

solidnega pohištva in tapecarij
od
Viljema Dalla Torre v Trstu
Trg San Giovanni št. 5. (hiša Diana).
Absolutno konkurenčne cene.
Moje pohištvo donese srečo

Proti kašlju,
griboolu, hripavosti, upadanju glasu, kataru itd.
zahtevajte vedno
Prendinijeve paštilje
Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.
Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni
v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah
kakor tudi po celi Evropi.

Zaloga in tovarna
pohištva vsake vrste
od
Alessandro Levi Minzi v Trstu
Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).
Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.
Cene brez konkurence.
Predmeti stavljajo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunalo.

Prihod in odhod vlakov.

Južna železnica.

Odhod iz Trsta:

6.20 pdp. omn.	Nabrežina, Červinjan, Benetke
8.— " brzovl.	Dunaj, zveza z Reko
8.25 " " "	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
9.— " omn.	Nabrežina, Videm, Benetke, Verona
9.55 " post.	Dunaj, zveza Budapešt in Zagreb
2.45 pop. omn.	Kormin, zveza Červinjan, Benetke
4.50 " " "	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
5.33 l. " "	Benetke (via Červinjan in via Videm)
	Rim (via Bixij) naravnost.
6.25 " post.	Dunaj, zveza z Reko
8.15 zvc. brzovl.	Kormin
8.15 " " "	Dunaj, zveza s Peštom, Reko
8.45 " meš.	Nabrežina, Videm, Benetke
9.45 " " "	do Mürsuschlaga
6.10 " " "	(samo ob sredah) ekspres v Ostende

Dohod v Trst:

6.56 pdp. meš.	iz Mürsuschlaga, Beljaka itd.
7.33 " " "	iz Italije, Kormina, Nabrežine
8.45 " brzovl.	iz Kormina
9.28 " " "	Dunaj, zveza s Pešto, Mnihim
10.25 " post.	Dunaj, zveza z Reko
10.40 " brzovl.	iz Italije preko Kormina
11.20 " omn.	iz Benetk (via Červinjan)
5.35 pop. post.	Dunaj, zveza z Gorico
7.45 " omn.	iz Italije preko Kormina
8.30 " brzovl.	iz Italije preko Kormina
9.— " " "	Dunaj, zveza z Reko
11.35 " omn.	iz Italije preko Kormina
10.38 pdp.	(samo v sredo) ekspres v Ostende

Državna železnica.

Odhod od Sv. Andreja

6.30 pdp.	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj, Beljak
8.45 " " "	Hrpelje, Rovinj, Pulj, Dunaj
4.50 pop.	Hrpelje, Divača, Rovinj, Pulj, Dunaj
7.45 " brzovl.	Pulj, Divača, Beljak, Dunaj
2.30 " " "	Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih).

Dohod k sv. Andreju.

8.05 pdp.	Divača
9.35 " " "	Pulj, Rovinj
11.15 " " "	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj
6.15 zvc.	Pulj, Rovinj, Dunaj, Ljubljana
9.50 " brzovl.	Pulj, Rovinj, Dunaj
9.25 " " "	Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih).

„Komsumno društvo“

v Lonjeru

odpre v nedeljo 6. t. m. svojo gostilnico v svojem novem poslopju. O tej priliki bo veselica domače godbe iz Sv. Marije Magdalene s petjem pevskega društva »Zastava«. Temu bo sledila svobodna zabava. Početek ob 4. uri popoldne. Konsumno društvo bo točilo izborna domača vina.

Na najvišje povelje Njegovega c. in kr. zpostol. Velikanstva.

XXXIII. c. kr. drž. loterija

za civilne dobrodelne namene v tej državni polovini.

Ta denarna loterija

ki je jedina v Avstriji zakonita dovoljena, obsega 16.514 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 410.200 kron. Glavni dobiček znaša v gotovini:

200.000 kron

Žrebanje nepreklicno dne 7. junija 1900.

Jedna srečka stane 4 krome.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, I. Himmelsasse 7., v loterijskih kolekturah, v tobakarnah, pri davnih, poštah, brzojavah in železniških uradih, v mesojalnicah itd.; igralni načrti gratis za kupce srečk.

Srečke se doplačajo poštne prosto.

C. kr. loterijska direkcija oddelek za državne loterije.

„EDINOST“

se razven že v vseh znanih tobakarnah prodaja tudi v novi tobakarni g. Bruni v ulici S. Martiri št. 12.

Pomladansko zdravljene.

ZDRAVLJENJE KRVI

Čaj „Tisočerni evet“ (Milleflori).

Čisti kri ter je izvrstno proti onim slučajem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. — Jeden omot za ozdravljenje stane 50 nvč. ter se dobiva v odlikovani lekarni

PRAXMARER „Ai due Mori“ v TRSTU, veliki trg.

Tudi za 55 nvč. v markah doplačje se franko.

Fran Wilhelm^{ov}

odvajajoči čaj

od

Frana Wilhelm

lekarnarja v Neunkirchen

(Spodnja Avstrija).

Se dobiva v vseh lekarnah v zavitku po 1 glđ. av. velj.

Uravnovečanje

Ena največjih zavarovalnic v Berlinu išče proti dobri plači mladega

uradnika

zmožnega slovenskega in nemškega jezika. Poudarje pod »Berolin« na upravo »Edinosti.«

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaella Italia

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimnice in peresnice, ogledal in železnih blagajni, po cenah, da se ni bati konkurence.



Šivalnih strojev tovarniška zaloga

Ivana Jax-a

v Ljubljani

Dunajska cesta št. 13.

priporoča svoje pripoznano najboljšo

šivalne stroje

za domačo porabo in obrtniške potrebe.

Cenilniki

zastonj

in franko

Čuvaj se 0000 roman. Velja 35 nvč. Prodaja se v upravništvu našega lista.

Samo 1 krono za 3 srečkanja.

Zadnji mesec

Glavni dobiček 60.000 K., 15.000 K., in 12.000 K.

v denarju z 20% odbitkom.

Srečke „Invalidendank“ po 1 krono

I. srečkanje: 19. maja 1900.
II. srečkanje: 7. julija 1900.
III. srečkanje: 10. novem. 1900.

priporočajo: Josip Bolaffio, Aleksander Levi, Mandl & Co., Mercurio Trieste, Ign. Neumann, Henrik Schiffmann.

Kwizd^{ov} Korneuburški prašek za krmljenje živine



Veterinarno-dijetično sredstvo za konje, govedo in ovce. Rabljen skoro 50 let že v mnogih hlevih, kedar živina noče rada jesti, kedar slabo prebavlja v zboljšanje in pomnožitev redilnosti mleka pri kravah.

Cena 1/2 škatljica kron 1-40. 1/2 škatljice 70 stot. Prišten je le se zraven stoječo varnostno znamko ter je na prodaj v vseh lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga

Fran Ivan Kwizda,

c. kr. avstr. ogoraki, kraj. rumunski in knežje bolgarski dvorni zalagatelj. Okrožni lekarnar, Korneuburg pri Dunaju.

Dr. Rosa Balsam Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo vzbuja elastičnost in odvajajo lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 glđ., mala 50 nvč. po pošti 20 nvč. več.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hudi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.



Svarilo! Vsi deli embalaže nosijo zraven stoječo, postavno položeno varstveno znamko.



Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“ Praga, Malastran, ogeč Spornerejeve ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Glas gre po deželi

da so so testenine iz Prve krauske tovarne testenin Zünderšch & Valenčič v Il. Bistrici priljubile v vsakej rodbini, kjer so se pokusile. Makaroni, fidelini in razne vloge so zanesljivo pravi le v kartonih po 1/2 kg. z zgornjo firmo.

Tržaška posojilnica in hranilnica registrirana zadruga z neomjonom prvotvom.

VABILO

na

VIII. REDNI OBČNI ZBOR

Tržaške posojilnice in hranilnice

registrirane zadruga z omejenim prvotvom,

kateri bo

v nedeljo dne 20. maja t. l. ob 10. uri predp.

v prostorih posojilnice („Slovenska Čitalnica“)

v ulici S. Francesco št. 2. l. nadstr.

DNEVNI RED:

1. Letno poročilo in potrjenje letnega računa.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Poročilo o gospodarstvu z rezervnim zakladom.
4. Razni predlogi*).
5. Volitev načelnštva.
6. Volitev nadzorništva.

K obilni udežbi vabi

Načelnštvo.

TRST, dne 27. aprila 1900.

* § 50. Vsak zadržnik sme pri občnem zboru

staviti predloge, kateri niso na dnevnem redu.

O teh predlogih pa občni zbor ne more precej sklepati, ampak le odloči, če se sploh vzamejo v pretes, ali če se morajo izročiti posebnemu odseku, ali nadzorstvu, ali pa načelnštvu, da se o njih poroča na bodočem občnem zboru. Ti predlogi se morajo potem postaviti na dnevni red bodočega občnega zbora.

Zaloga olja in drv

je na prodaj. Zaloga je na dobrem kraju mesta in ima mnogo odjemalcev. Lastnika pove upravništvo tega lista.

!! Važno za vsakega !!

Razprodaja za neverjetno nizke cene: 12 krasnih komadov za samo

2 glđ. 95 kr.

1 krasna žepna ura iz niklja Sidro-Remontoir, s pokričalom in tri-letnim jamstvom Ima sekundarico in popolno izdelan stroj. (Ni primerjati onim, katere pošiljajo mnogi bazarji za pozlačene.)
1 verižica za uro, sestava oklepa (na zahtevo iz niklja ali posrebrjena).
1 krasna igla za zavrtnike za gospode iz amer. double-zlata s kameni, podobnimi brijantom.

1 par lepih zapestnih gumbov iz pravega srebra priznanega od c. kr. državnega urada.

1 par krasnih gumbov za rokave iz ameriškega double zlata.

1 zbirka gumbov za srajce in ovrtnike iz amer. double-zlata (5 komadov).

1 elegantno, novoiznajdeno toaletno pomanjševalno zrcalo. (Novost!)

Dokler zaloga obstoji, razpošiljam teh 12 komadov proti povzetju ali proti pošiljati denarja pri naročilu za samih glđ. 2-95. (Sama žepna ura iz niklja Anker-Remontoir stala je prej 5 glđ.) Kar ne ugaja, sprejema v teku 8 dni radovoljno nazaj

E. Holzer

zalagatelj zveze c. kr. avstrijskih državnih uradnikov in zaloga ur. in zlatenine na debelo.

Krakovo — Stradom 18. — Krakovo.

Ilustrovani ceniki gratis in franko.

Gostilna

Andemo de Franz

Via della Geppa št. 14.

toči izvrstno belo vipavsko ter istrsko in dalmatinsko črno vino. Dobra kuhinja, domače klobase. Gostilna je odprta vedno do 1. ure popoldne. Za obilen obisk se priporoča

Jožef Furlan.

Agricol

patentovan v Avstriji-Ogerski in Italiji

ki je mehko kalijsko milo rastopljivo v mrzli vodi, je najuspešnejše sredstvo za zatiranje in uničevanje vseh trtnih mrčesov in ušij, vseh žuželk na sadnih in drugih drevesih, zelenjadi in evetljicah.

Navodilo za rabo „Agricola“ pošilja franko

Tovarna mila F. Fenderl & Co

TRST. — Via Limitanea št. 1. — TRST.

ZASTOP IN ZALOGA na Goriškem pri g. Frideriku Primas v Gorici, Travnik 16 (v dvorišču) in na Opčinah pri g. Frideriku Cumar.